Horizon.taal

Jaargang 42 - nummer 243

mei - juni 2010

Galicisch, Asturisch en Leonees:

vervolg artikelenreeks over minderheidstalen (p.4)

Edziĝo inter -io kaj -ujo (p.8)

www.esperanto.be

HORIZONTAAL

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w.,
42ste jaargang.
Verschijnt de 1ste van elke oneven maand.
Overname van artikelen is vrij op voorwaarde dat de bron wordt vermeld en een exemplaar aan de redactie wordt gestuurd.

Redactie en administratie:

Vlaamse Esperantobond v.z.w.
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen
tel.: 03 234 34 00 fax: 03 234 54 33
Epost: horizon.taal#skynet.be
Webstek: http://www.esperanto.be/fel/nl.

Abonnementen: 25,00 EUR

Rekeningen:

t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen: KBC 402-5510531-55
of Fortis 001-2376527-06.

IBAN-nummers van FEL:

IBAN BE66 0000 2653 3843
BIC: BPOTBEB1

Redactie:

Lode Van de Velde

Medewerkers:

Petro De Smedt, Ivo Durwael, Agnes Geelen, Paul Peeraerts, Roland Rotsaert,
André Ruysschaert, Emiel Van Damme, Julia Litvinova, e.a.

Verantwoordelijke uitgever:

Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Advertentietarieven: (alle prijzen zijn in euro)

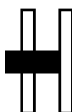
	1-malig	3-malig*	6-malig*
formaat 1/1:	250	625	1000
formaat 1/2:	150	375	600
formaat 1/3:	110	275	440
formaat 1/4:	80	200	320
formaat 1/6:	55	140	220
formaat 1/12:	30	75	12

* Inlassing van 3x dezelfde advertentie van een door u drukklaar geleverd exemplaar.

Op deze tarieven geldt het BTW-tarief van 21%.

Kleurtoeslag bedraagt 125 euro per kleur en per inlassing.

Esperanto-forum: Eerste verjaardag en nieuw kleedje!

Ter gelegenheid van het éénjarig bestaan van het Esperanto-forum (http://esperanto-forum.net) werd het in een nieuw kleedje gestoken.

Bij deze willen wij dan ook de trouwe bezoekers bedanken voor hun tips en opbouwende kritieken die het mogelijk maken om ons forum aan te passen aan de wensen van de gebruikers. De bezoekers van het eerste uur, waarvan er ondertussen enkelen jammer genoeg afgehaakt zijn, willen we hiermee laten zien dat er nog steeds leven in zit en dat ze gemakkelijk de draad weer kunnen opnemen. Moest je je paswoord kwijt zijn, neem gerust contact op met ons! (Dat kan via horizon.taal#skynet.be.)

Tenslotte willen we ook de plaatselijke groepen uitnodigen om deze gratis dienst meer te benutten en om aan de buitenwereld te tonen dat de Esperantowereld nog leeft.

Laat uw wensen en meningen horen! Wij zijn steeds bereid om het forum te verbeteren.

Met vriendelijke groet,
Albert CLAESEN
webmaster

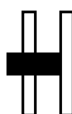
Lode VAN DE VELDE
voorzitter FEL.

http://esperanto-forum.net/index.php

Inhoud

Galicisch, Asturisch en Leonees	*4*
Edziĝo inter -io kaj -ujo	*8*
Nieuws van het Fonds Vanbiervliet	*11*
Taalproblematiek	*12*
Een dag in het Pajottenland	*14*
Clubprogramma's	*18*

Galicisch, Asturisch en Leonees

Het Galicisch is een Romaanse taal die wordt gesproken in het noordwesten van Spanje, vooral dan in Galicië uiteraard. In totaal zou de taal naar schatting drie miljoen actieve gebruikers tellen. Het is een officiële taal in Spanje en heeft een bestuurlijke functie in de autonome regio Galicië, vergelijkbaar met het Baskisch en het Catalaans. De taal wordt onderwezen in lager en middelbaar onderwijs en op de universiteiten. Er zijn heel wat media die de taal gebruiken, onder meer de publieke tv-zender TVG.

Het taalgebied van het Galicisch ligt dus vooral in Spanje. Toch is de taal een zustertaal van het Portugees. De Galicisch-Portugese taalfamilie ontstond uit lokale dialecten van het volkslatijn in de Romeinse provincie Gallaecia (het huidige Galicië, Asturië, León en het noorden van Portugal) en raakte dan door de 'reconquista' verspreid naar het zuiden (het huidige Portugal). Wanneer Portugal een apart land werd en tussen de elfde en dertiende eeuw op eigen benen begon te staan, begon ook het uiteenvallen van de taal. Toch is er nog steeds een grote onderlinge verstaanbaarheid. Vooral de noordelijke dialecten van het Portugees sluiten goed aan bij het Galicisch.

Geschreven bronnen voor het Galicisch zijn er vooral vanaf de dertiende eeuw (tot dan was het Latijn de geschreven norm). Een van de allereerste bekende Galicisch-Portugese geschreven teksten is het gedicht *Ora faz ost'o Senhor de Navarra* van Joam Soares de Paiva, rond 1200. Minstens even belangrijk is het manuscript van de *Cantigas de Santa María*, religieuze liederen geschreven onder redactie van koning Alfonso X van Castillië, toen ook koning over Galicië en Portugal, liederen die vandaag nog steeds gezongen worden. Vanaf die periode werd de taal ook gebruikt in de ambtelijke administratie van het koninkrijk. De benaming 'Galicisch', of zoals de Galiciërs zelf zeggen, 'Galego', doet ook een verwantschap met Kelten (denk aan het Gaelisch) en Galliërs vermoeden. Tot op zekere hoogte is dat correct, want de taal werd vernoemd naar de Kelten die de Romeinen aantroffen bij hun verovering van de regio. Toch is het Galicisch van vandaag in de eerste plaats een Romaanse taal.

In de middeleeuwen kende het een grote bloeiperiode, parallel met het Occitaans (zie eerdere Horizontaal). De trobador-cultuur die in de Occitaanse streken begon, floreerde ook in Galicië en de taal werd, naast dat *Lengua d'Oc,* het uithangbord van de typische hoofse romantiek die door de rondreizende muzikanten en dichters werd verspreid in heel Europa. Deze gloriedagen van het Galicisch betekenden een grote productie aan liederen en gedichten. Deze vooraanstaande culturele rol verloor de taal wanneer vanaf de 15de eeuw het Spaans de dominante rol overnam met de opkomst van een nieuwe Spaanse adel en aristocratie. Vanaf dan tot in de 19de eeuw was het Galicisch niet meer dan een lokaal 'patois' dat geen enkel prestige meer had en geen rol in bestuur en onderwijs vervulde. De Galiciërs zelf noemen die periode de "Séculos Escuros", de donkere eeuwen. In die periode groeiden het Galicisch en het Portugees verder uiteen.

In de negentiende eeuw kwam er in heel Europa een hernieuwde interesse voor de regionale talen, zo ook in Spanje, waar de 'kleine talen' weer op de culturele kaart werden gezet door vooral literaire taalbewegers. De wederopstanding van het Catalaans, Baskisch en Galicisch in de meer academische en artistieke kringen liep in alle drie de gevallen ongeveer gelijk, uiteraard door elkaars ervaringen versterkt. Voor het Galicisch speelde vooral het 'galleguismo' als taal en cultuurbeweging een rol, een beweging die vooral aan de universiteit van Santiago de Compostella actief was. De schrijver Antolín Faraldo was de voornaamste literaire voortrekker van deze beweging, midden 19de eeuw. De Galicische taalbeweging groeide sterk en creëerde zelfs een politieke vleugel, die tijdens de tweede Spaanse Republiek een autonoom Galicië kon bekomen waar de taal officieel was, een situatie opnieuw vergelijkbaar met Baskenland en Catalonië. De burgeroorlog en de dictatuur maakten de taal weer illegaal, maar dit keer was er een sterke (clandestiene) beweging die gedurende die decennia heel actief bleef.

Galicisch krijgt door het Autonomiestatuut van Galicië in 1981 weer een officiële rol. Een jaar la-

ter stelden de *Real Academia Galega* (Koninklijke Academie, http://www.realacademiagalega.org/) en het *Instituto da Lingua Galega* de standaardspelling op die wordt gebruikt in onderwijs en administratie. De Real Academia, opgericht in 1905, is een instituut vergelijkbaar met de Taalunie, of wie er mee bekend is (zie ook vorige Horizontaal nummers), *het Institut d'Estudis Catalan*, dat de taal reguleert en probeert te promoten. Daarvoor organiseert ze onder andere elk jaar een dag van de Galicische literatuur, op 17 mei.

De standaard van de *real academia* is dus officieel, maar er wordt ook geschreven in de spelling gepromoot door de 'reïntegrationisten'. Binnen de Galicische taalbewegingen zijn er heel wat discussies tussen de zogenaamde 'autonomisten' en deze 'reïntegrationisten', waarbij de eersten Galicisch als aparte taal zien en de tweeden pleiten voor een hereniging met het Portugees. Voornaamste orgaan met het 'Portugese' standpunt is de Associaçom Galega da Língua (http://www.pglingua.org/). Zij spreken soms ook over het 'Portugalego' als de gemeenschappelijke eenheidstaal. In de taalkunde wordt soms over een 'diasysteem' (tweeledige taal) gesproken, wat eigenlijk een academisch compromis is om (politieke) discussies te vermijden.

Wat uitspraak betreft zijn er vanzelfsprekend een aantal verschillen tussen Portugees en Galicisch: het woord "casa" (huis) bijvoorbeeld wordt in het Portugees met een zachte 'z' uitgesproken, in het Galicisch met een hardere 's'. Nog een opvallend verschil is dat de Portugese 'g' in het Galicisch dikwijls als 'h' wordt uitgesproken, bij ons geen onbekend fenomeen. Wat de woordenschat tenslotte betreft, kent het Galicisch uiteraard heel wat leenwoorden uit het Spaans. Maar de onderlinge verstaanbaarheid van het Galicisch en het Portugees is nog steeds groot. Opmerkelijk is dat Galicisch in de praktijk ook wordt gebruikt in het Europees Parlement hoewel het daar geen officieel statuut heeft. Men beschouwt het gemakshalve als een Portugese 'variant', gebezigd door een aantal Galicische parlementariërs.

Enkele voorbeelden geven een concreet beeld van deze discussies: 'goede morgen' is in het officiële Galicisch "*bo día*". In de reïntegrationistische norm is dat "*bom dia*", exact hetzelfde als in het Portugees. "bedankt" is in het standaard Galicisch "*grazas*" of "*graciñas*", de reïntegrationistische norm verkiest het Portugese "*obrigado*", dat ook voorkomt in Galicische dialecten.

Een voorbeeld van het standaard Galicisch: artikel 1 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens:
Todos os seres humanos nacen libres e iguais en dignidade e dereitos e, dotados como están de razón e conciencia, débense comportar fraternalmente uns cos outros.

ASTURISCH-LEONEES

Manifestaties voor Asturisch:
'Estudiar Asturianu: un drechu irrenunciable'.

Ten oosten van het Galicisch en het Portugees ligt de Asturisch-Leonese taalgroep. Deze omvat de Asturische dialecten, de Leonese dialecten, het Extremadurees en het Mirandees van Miranda do Douro in Portugal. Ze hebben geen officieel statuut in Spanje, maar het Asturisch wordt wel door de lokale autoriteiten in Asturië ondersteund. In Portugal is het Mirandees wél een co-officiële taal.

De talen kregen vooral vorm in het middeleeuwse koninkrijk León dat naast het Latijn ook het toenmalige Leonees (en het Galicisch) als voertalen

gebruikte. Het Asturisch heeft wel een vrij grote invloed gehad van de Keltische taal van de Astures en de waarschijnlijk pre-Indo-Europese (aan het Baskisch verwante) taal van de Cantabriërs, de inheemse stammen die de Romeinen aantroffen toen ze die streken veroverden. Later kwamen daar Arabische en Germaanse invloeden bij.

Het Asturisch (Asturianu) is de meest noordelijke variant en wordt door ongeveer 500 000 mensen gesproken, waarvan 100 000 als moedertaal. De taal is niet officieel in Spanje, maar wordt wel door lokale overheden in Asturië gepromoot en gebruikt, hoewel niet zo intensief als het geval is bij de wel officiële talen in Spanje. Op negen maart dit jaar nog erkende het Spaanse Grondwettelijk Hof voor het eerst het recht van Asturischtaligen om zich in die taal tot lokale overheidsinstanties te richten. De Academia de la Llingua Asturiana is de voornaamste organisatie die zich met de taal bezig houdt en geeft onder meer woordenboeken en grammaticahandboeken uit sinds haar oprichting in 1980, alsook het tijdschrift “Lletres Asturianes”. In 1981 zette deze Academie een standaardspelling op punt, die ondertussen ingeburgerd is geraakt. Op kleine schaal wordt ook Asturisch geleerd op scholen, maar slechts als keuzevak omdat de taal geen officieel statuut heeft in Spanje. Tegenwoordig is het vooral dankzij moderne communicatiemiddelen zoals het internet dat het Asturisch weer bekend geraakt bij nieuwe generaties. Het aantal actieve jongere gebruikers gaat in stijgende lijn.

In de praktijk zijn alle Asturisch-sprekenden minstens tweetalig. Spaans (Castilliaans) is immers de dominante voer- en onderwijstaal. Het tweetalige karakter in Asturië werkt nu echter in het nadeel van het Asturisch, net omwille van die achtergestelde positie. Buiten de eigen kleine kring moet men noodgedwongen altijd op het Spaans overschakelen waardoor de marginalisering van het Asturisch onvermijdelijk verder gaat. De afwezigheid van een officieel statuut, waar het Galicisch, Baskisch en Catalaans wel over beschikken, maakt het voortbestaan van Asturisch dan ook problematisch.

Als voorbeeld: het eerste artikel van de U.V.R.M. opnieuw:

Tolos seres humanos nacen llibres y iguales en dignidá y drechos y, pola mor de la razón y la conciencia de so, han comportase hermaniblemente los unos colos otros.

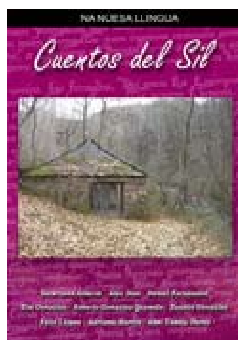
Jongeren schrijven ook weer met veel enthousiasme in het Asturisch. Zo is er bijvoorbeeld de dichtster Ana Vanessa Gutiérrez:

LA DANZA DE LA YEDRA

Andamos deprendiendo a olvidar
les manches ferruñentes de fracasos
que la indiferencia semó en nós.

Les praeres aquelles peles que blinquemos
quedaron abandonaes a la señaldá:
feches artadales de memoria.

Ónde diremos agora tu y yo
a emborronar fueyes
con tantos díes grises.

Het meer zuidelijk gesproken Leonees was eeuwen lang de voertaal in het koninkrijk León, waardoor er heel wat middeleeuwse geschreven bronnen van deze taal zijn. Er is een geschreven brontekst al uit de tiende eeuw, getiteld ‘Noticia de Kesos’, de “lijst van kazen”, een inventaris van de kazen in het bezit van een Leonees klooster in die tijd (merk op dat kesos met een ‘k’ werd geschreven, ongewoon voor een Romaanse taal). Net als de andere streektalen kende het Leonees een ‘donkere periode’, tot het weer gelanceerd werd in het begin van de twintigste eeuw door enkele schrijvers. Hoewel het Leonees in Spanje elke vorm van officiële erkenning ontbeert, is er vandaag toch een beweging van schrijvers en muzikanten die de taal gebruiken. Er bestaat geen officiële norm voor spelling en grammatica. Wel gaf de taalorganisatie El Fueyu een taalboek uit getiteld “Cuentos del Sil” (verhalen van de Sil). Dit werk is het resultaat van een samenwerking van negen schrijvers die leven bij de rivier Sil, waar het boek naar werd vernoemd. Sinds enkele jaren is de provinciale regering van León zich gaan bezig houden met lokale projecten om de taal te promoten. Maar het zijn vooral particuliere initiatieven die sinds enkele jaren van het internet gebruik maken om de taal te gebruiken en ontwikkelen. Net omdat er geen officiële norm is voor spelling, woordenschat en spraakkunst, is er een merkwaardig fenomeen gaande: het is voor de eerste keer dat een ‘levende’, gebruikte taal op een ‘natuurlijke’ manier vorm krijgt *via het internet*. Sinds juni 2009 is er een Leonese versie van

Wikipedia en dat project alleen al blijkt de taal een geweldige impuls te geven.

Een andere belangrijke pilaar voor het voortbestaan en de ontwikkeling van de taal is de Universiteit van León, die sinds 2001 een opleiding heeft georganiseerd om leerkrachten te vormen. Zo ontstaat er nu een nieuwe generatie van leraars om op professionele basis cursussen te kunnen geven aan een breder publiek. De Asociación de Profesores y Monitores de Llingua Llïonesa is een nu twee jaar oude organisatie van deze leerkrachten en werkt samen met de Leonese provinciale overheden.

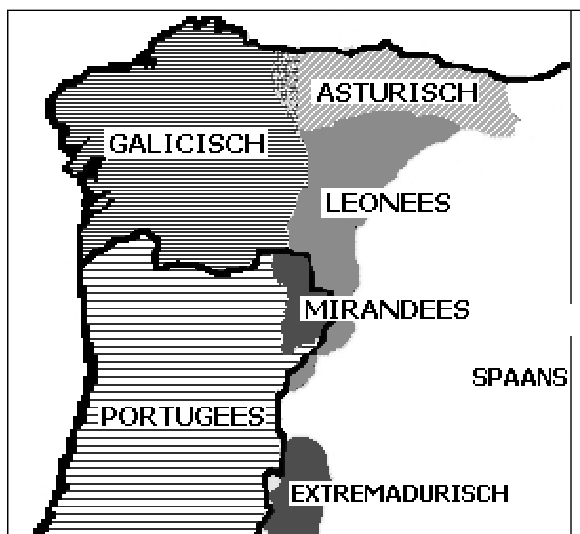
Zo is er ook een Día de la Llingua Llïonesa, dag van het Leonees, elk jaar in juni gevierd en het resultaat van een samenwerking tussen de provinciale overheid en de beweging El Fueyu. Op die dag wordt aandacht gegeven aan poëzie, literatuur, film, theater en muziek in het Leonees. El Fueyu is de belangrijkste particuliere taalbeweging voor het Leonees. Voluit heet deze organisatie de "Asociación Cultural de la Llingua Llïonesa El Fueyu". Deze werd opgericht in 2005, niet zo lang geleden dus.

Het al vernoemde Eerste Artikel van de U.V.R.M. Nu in het Leonees (in het Palluezu dialect):
Tódolos seres humanos nacen !!ibres ya iguales en dignidá ya dreitos ya, dotaos cumo tán de razón ya conciencia, han portase fraternalmente los unos conos outros.

en in het Mirandees:

Todos ls seres houmanos nácen lhibres i eiguales an denidade i an dreitos. Custuituídos de rezon i de cuncéncia, dében portar-se uns culs outros.

Het Mirandees (mirandés, lhéngua mirandesa) wordt gesproken in Portugal, door niet meer dan vijftienduizend mensen (en daarvan slechts door vijfduizend als moedertaal) in enkele gemeenten in het noordoosten van Portugal. De taal werd genoemd naar de gemeente Miranda do Douro. Mirandees hoort bij dezelfde familie als Asturisch en Leonees, maar die twee laatsten hebben een sterkere Spaanse invloed gekregen dan het Mirandees, dat meer Portugese invloeden heeft ondergaan. In 1998 werd Mirandees erkend als een co-officiële taal in Portugal en het wordt nu gebruikt voor bestuurlijke aangelegenheden in de drie betrokken gemeenten. De taal heeft maar een zeer kleine sprekersgemeenschap, daardoor ook een eerder beperkte culturele beweging. Sedert de jaren tachtig wordt de taal wel onderwezen aan kinderen, wat voor een kleine nieuwe generatie moedertaalgebruikers heeft gezorgd. Het Mirandees in Portugal wordt gepromoot door het Lhéngua Mirandesa Anstituto.

Al de in dit artikel besproken talen staan volgens internationale waarnemers nog steeds onder druk. Leonees wordt door Unesco zelfs beschouwd als een taal in onmiddellijke bedreiging. Aan de sprekersgemeenschap zal het alleszins niet liggen, het enthousiasme waarmee de taalbewegingen hun zaak verdedigen is groot. Eind vorig jaar bijvoorbeeld betoogden 50 000 mensen in Santiago de Compostella tegen de voornemens van de Galicische regering om het Galicisch onderwijs drastisch terug te schroeven. Dat plan bestaat er in het Engels in te voeren als een keuzevak op school, naast Galicisch. De vrees bestaat dat daardoor heel veel niet-Galicischtalige ouders hun kinderen niet langer naar de Galicische taallessen zullen sturen. Eenzelfde plan bestaat ook in de Baskische Autonome Regio, waar momenteel heel verhitte discussies over het Baskische taalbeleid aan de gang zijn, discussies waar ook de Esperantobeweging uit kan leren. Die kwestie zal in een volgend artikel besproken worden.

Kevin De Laet

Edziĝo inter -io kaj -ujo

La plej bona elirpunkto de argumentado pri landonomoj estas la 'Lingva Respondo' 47 de L.L. Zamenhof (Oficiala Gazeto, III, 1911, p. 291).

Tiu teksto parte eldatumis, precipe la distingo inter novaj kaj malnovaj landoj.

Per 'novaj landoj' Zamenhof precipe aludas la landojn Amerikajn, neniu mencio estas pri 'novaj' Afrikaj landoj. En 1911 tiuj plejparte eĉ ne ekzistis kiel apartaj unuoj. Zamenhof skribas: (La novaj landoj) «fakte kaj morale apartenas ne al ia difinita gento, sed egalrajte al ĉiuj siaj loĝantoj; tial estas afero tute natura, ke tie la lando ne uzas por si (per <<uj>>), la nomon de ia gento, sed kontraŭe, ĉiuj ĝiaj loĝantoj uzas por si (per <<an>>) la nomon de la lando. Tute alia afero estis (kaj tradicie restis) en la landoj malnovaj: ĉiun pecon da tero okupis ia speciala gento, nomis la landon sia speciala genta propraĵo kaj ĉiujn aligentajn loĝantojn aŭ ekstermis, aŭ permesis al ili vivi en la lando kiel <<fremduloj>>»

Tiu karakterizo de lando kiel 'genta propraĵo' inter la du mondmilitoj vekis ideologian kontraŭstaron inter gvidantaj esperantistoj. La rezistado kontraŭ ligiteco de lando al gento tiam jam havis profundajn historiajn radikojn: en 1848 Marx kaj Engels rimarkigis, ke «la proletoj ne havas patrujon». Zamenhof konsideris la ligon de (eŭropa) lando al gento kiel historian fakton, sed elpaŝis en 1906 kontraŭ identigado de homo kun ĝia gento, lingvo aŭ socia klaso. Tio akordiĝas kun lia eldiro en Lingva Respondo 47, ke «Pli aŭ malpli frue venos eble la tempo, kiam ĉiuj Eŭropaj landoj ricevos nomojn neŭtrale geografiajn; sed tiel longe, kiel ni uzas por ili nomojn de gentoj, ni devas ĉiam uzi tiujn nomojn kun la sufikso uj."

En 1915 en 'Alvoko al la Diplomatoj' li estis pli eksplica: "Kiam vi kunvenos post la plej ekstermanta milito, kiun iam konis la historio, vi havos antaŭ vi eksterordinare grandan kaj gravan taskon. ………… Zorgu do, ke via laboro ne estu sencela kaj senfrukta, kaj ke post la fino de viaj laboroj la homaro povu diri: ni ne vane elportis la grandegajn kaj terurajn oferojn. Ĉu vi komencos simple refaradi kaj flikadi la karton de Eŭropo? Ĉu vi simple decidos, ke la terpeco A devas aparteni al la gento X kaj la terpeco B al la gento Y? ………………… Estas vero, ke tiu gento, kiun vi privilegios, entuziasme krios: "Vivu la diplomatoj!" kaj se tiu gento sur la koncerna terpeco prezentos la plimulton, ĝi per teroro silentigos la aliajn, .……"

Sub influo de la teruraĵoj de la 'Granda milito' la alvoko por abolado de naciecaj sentoj kaj simboloj plilaŭtiĝis. Universala Esperanto Asocio, sub gvido de Hector Hodler, enkondukis la uzon de -io ĉe landnomoj: Francujo fariĝis Francio, Germanujo Germanio ktp. Tiun ekzemplon baldaŭ sekvis la socialisma asocio SAT, fondita en 1921.

Kvankam post anstataŭigo de –io al –ujo la nomo

asvensson

de la ‘speciala gento’ estis same klare rekonebla kiel antaŭe, la idealistoj sentis, ke la forigo de ‘ujo’ en kiu loĝas la speciala gento, ankaŭ forigis la asociaĵon al la gento mem. Tiel ili enlingvigis sian strebadon ke ‘hispano’ kiu loĝas en Francio havas la saman statuson kiel ‘franco’ en Francio, ke la nacieco ne atentindas; pri tio atestas ankaŭ la nomo de SAT: Sennacieca Asocio Tutmonda.

En la jam citita letero (notoj 6 kaj 9) el Osaka Lanti skribas, 1937: «Ĉiu devas scii: 1) ke nun la plimulto da esperantistoj forlasis la formon ujo.» …………. 3) ke en «Plena Gramatiko» de K. Kaloĉai kaj Varingjen estas jeno dirita: «Sed, krom multaj neŭtraluloj, ĉiuj laboristaj rondoj uzas la io-formojn malgraŭ la oficiala malaprobo.» «

Ĉefaj argumentoj kontraŭ –io

Ekzistas 28 fundamentaj sufiksoj . Sufikso ĝenerale distingiĝas de aliaj vortfinaĵoj en tio, ke, se vorto finiĝas je ties literkombinaĵo, oni povas esti preskaŭ certa, ke ĝi estas derivita. Ekzemple serĉante pli-ol-du-silabajn radikvortojn finiĝantajn je -ad, oni trovas ne multe pli ol ambasado kaj serenado. Feliĉe, ĉar se ‘sereni’ havus konatan signifon, oni ne pensus pri serĉi la vorton ‘serenado’ en vortaro. Escepto estas la sufikso –er’. Zamenhof estis konscia pri la ebleco de tia konfuziĝo, speciale ĉe kio koncernas la sufikson -et’. Konataj estas la kazoj de vortoj, kiuj ricevis la finaĵon ed’, por ke ilia signifo ne estu konfuzita kun la signifo de alia radiko sekvata de et’ . El tio montriĝas, ke en Esperanto konfuziĝo pri la signifo de vortoj pro samformeco ne estas tolerata. Tiu fenomeno entute ne aperas ĉe la sufikso –ujo, ĉar tiu literkombinaĵo je la fino de vorto estas tre nekutima.

Tute alie estas kun la literkombinaĵo –io. En UV, 2640 kapvortoj, mi trovis proksimume cent trisilabajn vortradikojn, finiĝantajn je –i’, 4% de la tuta vortaro. Tio signifas, ke en tekstoj kun -io kiel pseŭdosufikso por landonomoj oni ne povas esti certa, ĉu vorto finiĝanta je –io estas derivita aŭ ne. Se la teksto estas skribita, majuskleco povas esti indiko, ke la vorto estas propra nomo, sed ankaŭ tiam oni ne povas esti certa. Ja ekzistas multaj landonomoj je –io, kiuj ne estas derivitaj de ‘speciala gento’: en Eŭropo 1 (Bosnio), en Afriko 14, en Ameriko 5, en Azio 4 kaj en Oceanio 3.

Se oni uzas la sufikson –ujo, aperas granda avantaĝo ke oni ekkonas samtempe kaj la landonomon kaj la nomon de la popolo, ĝi do malaperas kun ekuzo de la pseŭdosufikso –io.

Esperantistoj ĝenerale ne rekonas tiun avantaĝon, ĉar ili ne internigis la lastan frazon de la 15a regulo de la Fundamenta Gramatiko: «Kiam, en kategorio, pluraj vortoj malsamaj deriviĝas de sama radiko, prefere nur utiligu la bazan vorton, senŝanĝe, kaj formu la aliajn laŭ la reguloj de la internacia lingvo, *tragédie* — tragedi’o, *tragique* — tragedi’a.» Ĉu ‘Francio’ estas derivita vorto aŭ ne, ne koncernas ilin.

Tamen ekzistas nur du eblaj vidanguloj: 1) La uzantoj de –io akceptas ke ĝi ne estas sufikso. Tiam ili damaĝas la dekkvinan regulon, ĉar laŭ ilia praktiko la lando (Francio) kaj la popolo (francoj) ambaŭ estas radikoj en sia propra rajto. 2) La uzantoj de –io akceptas tiun finaĵon kiel sufikson. Tiam ili sciu, ke ĝi estas la nura sufikso kiu povas krei konfuziĝon, eĉ en skribita teksto, pri la naturo de la enloĝantoj. Tiel lernantoj povos ekpensi ke ekzistas popolo de bosnoj en Eŭropo, de indonezoj, jordanoj, malajzoj, siroj en Azio, de alĝeroj, angoloj, gamboj, ĝibutoj, liberoj, liboj, malavoj, maloj, maŭricoj, namiboj, niĝeroj, reunoj, tanzanoj, tunizoj, zamboj en Afriko, de aŭstraloj, kaledonoj, mikronezoj kaj polinezoj en Oceanio kaj de bolivoj, ĉiloj, haitoj, kolomboj kaj georgoj en Ameriko.
Kiel tutmondeca esperantisto, ne kontaĝita de eŭropaj eks-modaj ideologioj, mi – kun Zamenhof – opinias ke la nomiĝo laŭ ‘ia speciala gento’ estas historia fakto, kiun esperantoj, kaj ĉiuj kulturaj homoj, devus respekti. Efektive, la malakcepto de la landnoma sistemo kun -ujo estas kontraŭkultura sinteno, ne malplej grave ĉar ĝi subtenas ĥaoson kaj damaĝas la unuecon, logikecon kaj kulturan proprecon de la internacia lingvo.

Kompromiso inter -ujo kaj -io

Mi hipotezas, ke la plimulto de la esperanto-parolantoj sentas ‘Francio’ ne kiel kunmetaĵon, sed kiel radikvorton. Ili ne estas sensivaj antaŭ la premiso,

ke lando kaj ties popolo havas semantikan rilaton kaj tial ankaŭ etimologie formu paron. Estas vero, ke oni povus limigi la aplikeblon de la 15-a regulo pri «pluraj vortoj malsamaj (kiuj) deriviĝas de sama radiko» nur al tiuj vortoj kiuj semantike (laŭ signifo) esence koheras. Kaj tiam oni ne devas pensi nur pri lando kaj enloĝanta popolo. Daŭraj estas la diskutoj en la retdiskutlisto www.bonalingvo.org pri la dezirindo distingi inter konceptoj esprimitaj de internaciaj vortoj kiuj deriviĝas de sama radiko. Se oni decidas por du apartaj vortoj, ekzemple 'konvekto' kaj 'konvekcio', tio signifas, ke oni opinias ilin ne sufiĉe parencaj semantike. Tiam aperas la tasko distingive difini ilin.

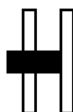
Sama solvo ne eblas por Francujo kaj Francio. Se la semantika kampo ne estas dividebla, jes la gramatika kampo estas. Ĝis nun ambaŭ ŝkoloj, de -ujo-favorantoj kaj de -io-favorantoj, postulis la plenan gramatikan funkciecon: akcepti Francujo implicas akcepti francujano, francuja; akcepti Francio implicas akcepti franciano, francia.

Fakte la adjektivoj Hungaria, Makedonia, Rusia, Serbia, Slovakia, Slovenia kaj Ukrainia jam estis prenitaj en la oficialaj nomoj de la respektivaj landaj Esperanto-asocioj. Ĉu finiĝi je -ia aŭ je -uja, tiu specifado eblas kaj ŝajnas al mi esti bonvena. Mi eĉ pretas agnoski ke specifado pere de landadjekivoj je -ia povas esti one pli produktiva ol tiu pere de landadjekivoj je -uja. Tial -ujo-favorantoj povus rezigni pri pluderivado de siaj landonomformoj je -ujo kaj lasi tiun terenon al la formoj je -io. Samtempe mi petus de la -io-ŝkolo restaŭron de -ujo en ĝia justa demalnova loko de difinilo de nacio.

Estus signo de volo je unuanimeco en Esperantujo, se akademianoj, redaktistoj kaj instruantoj de la internacia lingvo interkonsentus pri jena teritoridifino: Se lando estas nomata laŭ iu speciala gento, rekomendata estas uzi la formon finiĝantan je -ujo, sed en ĉiuj derivaĵoj de la landonomo la sufikso -uj estas anstataŭigata de -i.

Mi atendas mokridadon de gramatikistoj kiuj vidas en ĉi-tiu pledo la unuan malregulaĵon en Esperanto, mi atendas indiferentecon ĉe legantoj kiuj jam laciĝis pro la daŭraj lingvikaj disputoj. Sed mi tenas ke la evoluo de nia lingvo estas direktebla laŭ nia volo kaj interkonsento pri landonomoj kreos unuecon inter Esperanto-parolantoj necesan por plua tutmonda disvastigo de nia lingvo.

Johan Derks

manuela hoffmanns

Gewijzigde openingsuren in juni

Het Esperanto-Fonds César Vanbiervliet te Kortrijk is normaal gezien elke eerste en derde donderdag van de maand toegankelijk (vanaf 11.00 uur, openingsuur van de stadsbibliotheek). Omdat de bibliotheek op de eerste donderdag van juni gesloten is, zullen de vrijwilligers van het Fonds in juni de tweede en derde donderdag aanwezig zijn.

Uitwisselingsprojecten

Al geruime tijd wordt gewerkt aan het systeem om de vele dubbele (vooral tijdschrift-)exemplaren van de collectie via uitwisseling een nuttige bestemming te geven. Op dit ogenblik konden nog maar enkele kleine uitwisselingen gerealiseerd worden. Enkele maanden geleden werd gevraagd of er deelnemers aan het congres van deze zomer in Cuba bereid waren een pakket dubbele exemplaren mee te nemen in hun bagage. Hierop kwamen enkele positieve antwoorden; uit Cuba zelf is echter nog geen reactie gekomen zodat nog niets concreets kan gepland worden.
In het algemeen blijft het nuttig om bij deelname aan Esperantocongressen e.d. enkele maanden op voorhand te informeren of er op de bestemming contacten kunnen gelegd worden met vertegenwoordigers van andere Esperantobibliotheken. Er wordt ook nog altijd gezocht naar iemand die enkele keren per jaar als ‘koerier’ zou kunnen fungeren om materiaal (telkens enkele dozen) tussen Antwerpen en Kortrijk te transporteren.

Website

Wegens aanslepende problemen met het huidige adres, werd een nieuwe URL www.esperanto-kortrijk.info geregistreerd, die gelinkt is aan een Google-website. Op dit ogenblik is de nieuwe site nog in opbouw, maar het is de bedoeling daar alle informatie en catalogi over het fonds te centraliseren.

Westerwelle

De Duitse minister van buitenlandse zaken Guido Westerwelle, die eerder in het nieuws kwam door zijn gebrekkige talenkennis, start een campagne om het Duits te promoten. Duits is volgens hem de meest gesproken taal in Europa en er zijn wereldwijd 100 miljoen mensen die het als moedertaal spreken. Meer op www.goethe.de.

(VRT)

Chinees bedreigd door Engels

Huang Youyi, ondervoorzitter van de Internationale Federatie van Vertalers en tevens hoofd van een belangrijke Chinese uitgeverij, vindt dat de „invasie" van Engelse woorden in het Chinees moet gestopt worden. Anders zal het Chinees volgens hem geen pure taal meer zijn. Zijn nogal ingrijpende voorstellen kunnen op niet veel steun rekenen.

(www.telegraph.co.uk, overgenomen door www.standaard.be, 15.3.2010)

Duitse studenten overspoelen Nederland

Nederlandse universiteiten en hogescholen zijn zeer in trek bij Duitse studenten. In instellingen die dicht bij de grens liggen zijn er soms tot één derde Duitsers en worden ook cursussen in het Duits gegeven. Soms wordt de Duitse invloed echter te groot; om de toevloed wat te beperken denkt men er aan meer Engelstalige cursussen te geven.

(www.spiegel.de, 16.3.2010)

Tuning wordt bolidage

Alain Joyandet, Frans staatssecretaris voor de „francophonie", lanceerde begin 2010 een oproep om echte Franse woorden te zoeken voor de Engelse termen die nu vaak gebruikt worden. De resultaten werden eind maart bekendgemaakt. Een van de voorstellen was om „tuning" (het opfokken van auto's) te vervangen door „bolidage".

(Franstalige pers van eind maart; www.joyandet.fr)

shok

De „invasie" van Engelse woorden

http://mojose.wordpress.com/category/arkitekturo/

Het „Centra Oficejo"

Esperanto

Esperanto is populairder dan wij soms denken

Er zijn heel wat verenigingen die die een Esperantowoord kiezen als ze een naam nodig hebben. Een terloopse opzoeking in de West-Vlaamse pers leverde meerdere voorbeelden op: vzw Triobla (adoptievereniging, 9/2008); een wereldmuziek-orkest Esperanto in Ramskapelle (Knokke-Heist) (8/2008); vzw Gardanto (vreemdelingenwerking, 12/2009); Kantemo (jeugdkoor, 6/2009). Een verplaatsbaar systeem van fietsenrekken, dat in 2009 voor het eerst in Brugge gebruikt werd, kreeg de naam Movilo.

(www.kw.be)

Blog

Antanas Grincevicius uit Vilnius onderhoudt sedert oktober 2008 een blog in het Esperanto met allerlei nieuws uit Litouwen. Er zijn een vijftigtal thema's, waaronder enkele die met Esperanto te maken hebben.

(http://barelo.blogspot.com)

Het „Centra Oficejo" in 1990

In 1990 maakte Joachim Werdin een filmpje van het Esperanto-hoofdkantoor in Rotterdam en interviewde enkele personeelsleden. Het filmpje is nu te bekijken op http://www.ipernity.com/doc/97850.

(Eventoj)

Een dag in het Pajottenland

Op zondag 30 mei nodigt de Vlaamse Esperantobond i.s.m. Natuurpunt zijn leden, familie en vrienden uit om samen het mooie gehucht Woestijn op de grens van Gooik en Roosdaal te verkennen.

‘s Morgens bezoeken we de Hertboomwindmolen en het aanpalende Hertboommolenmuseum.
Zie: http://www.hertboommolenmuseum.be.

‘s Middags eten we onze picknick op in herberg *Den Haas* (of bestellen iets ter plaatse).

Om 14 uur vertrekken we voor de wandeling door het Berchembos, samen met Natuurpunt. Er zal een groep zijn met Nederlandstalige gids en een groep met Esperantogids. Iedereen is dus van harte welkom!

Het einde is voorzien rond 16.30 uur.

Praktisch:

Samenkomst tussen 10.15 en 10.30 uur aan de halte *Pamel Schoon Verbond* (Belle Alliance) op de Ninoofsesteenweg (N8), aan het kruispunt met de Koning Albertstraat. Als je met het openbaar vervoer komt, gebruik je het best Lijn 128 Ninove-Brussel. (Om 9.50 uur vertrekt de bus van de halte Brussel De Brouckère, aankomst aan de halte 10.30.)

Desgewenst kan men ook later aansluiten bij de groep: in de herberg om 13.00 uur voor de gezamenlijke maaltijd, of om 13.45 uur voor de wandeling. Adres: Wijngaardbosstraat 6, 1755 Gooik.

Prijs:

De wandeling is gratis, alsook het bezoek aan de molen. Toegang tot het museum kost 4 euro (vanaf 6 jaar).

Inschrijven:

Een officiële inschrijving is niet nodig. Toch hadden we graag geweten hoeveel personen we mogen verwachten. Gelieve daarom een eenvoudig berichtje te sturen aan <horizon.taal☺skynet.be> om uw deelname te melden en of je met het openbaar vervoer komt. Indien je niet over e-mail beschikt, mag je bellen naar Lode Van de Velde op 0478.210.279.

an miller en filip peeterss

De Hertboomwindmolen, bekend uit de tv-reeks Kapitein Zeppos.

Tago en Pajottenland*

Je dimanĉo la 30a de majo Flandra Esperanto-Ligo kunlabore kun Natuurpunt invitas siajn membrojn, familianojn kaj geamikojn por esplori la belan vilaĝeton Woestijn (Dezerto) je la limo inter Gooik kaj Roosdaal.

Matene ni vizitos la ventmuelilon Hertboom kaj la apudan muzeon (Hertboommolenmuseum).
Vidu: http://www.hertboommolenmuseum.be.

Tagmeze ni manĝos nian piknikon en la manĝejo Den Haas (aŭ surloke mendas ion). Je la 14.00a horo ni ekiras por la promeno tra Berchembos, kune kun Natuurpunt. Estos grupo kun Nederlandlingva gvidisto kaj grupo kun Esperantogvidisto. Ĉiuj do elkore bonvenas!

La fino estos ĉirkaŭ la 16.30a horo.

Praktike:

Kunveno inter la 10.15 kaj 10.30a horo je la haltejo Pamel Schoon Verbond (Belle Alliance) je la strato Ninoofsesteenweg (N8), je la vojkruciĝo kun la strato Koning Albertstraat. Se vi venas per publika transporto, prefere uzu la linion 128 Ninove-Brussel. (Je la 9.50a ekveturas buso de la haltejo Brussel De Brouckère, kiu alvenos ĉe la haltejo je la 10.30a horo.)

Eventuale eblas poste aliĝi al la grupo:
en la manĝejo je la 13.00a horo por la komuna manĝo, aŭ je la 13.45a horo por la promeno. Adreso: Wijngaardbosstraat 6, 1755 Gooik.

Prezo:

La promeno estas senpaga, same kiel la vizito al la muelilo. Eniro en la muzeo kostas 4 eŭrojn (ekde 6 jaroj).

Aliĝo:

Oficiala aliĝo ne necesas. Tamen ni ŝatus scii proksimume kiom da homoj ni povos atendi. Sufiĉas sendi simplan mesaĝon al <horizon.taa@skynet.be> por anonci vian partoprenon kaj ĉu vi venos per publika transporto. Se vi ne uzas elektronikan poŝton, eblas ankaŭ telefoni al Lode Van de Velde per 0478.210.279.

an miller en filip peeterss

** Pajottenland: Payot ekzistis jam en 1789 kaj signifis "soldulo ĉe la Aŭstra armeo". La vorto payot origine signifis en la valona lingvo "soldato el propra regiono", kontraste al fremda soldato, kunmetita el la franca pays (lando) kun la sufikso -ot kaj signifis do samregionano, poste samarmeano.*

Tenzij anders vermeld zijn alle vergaderingen gratis en voor iedereen toegankelijk. Let wel dat de meeste activiteiten in het Esperanto doorgaan. Uiteraard zijn we steeds bereid geïnteresseerde bezoekers in het Nederlands te woord te staan.

ANTWERPEN – Groep "Esperanto-Antwerpen"

www.geocities.com/esperanto_antwerpen

Alle programma's hebben plaats in het Esperantohuis, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, in het clublokaal op de eerste verdieping. De clubavond begint om 20.15 uur. Iedereen is welkom.

Elke vrijdagavond is er een bijeenkomst. Het programma zal tijdig verschijnen op volgende webstek: http://esperanto-antwerpen.weebly.com/

07 mei: Eduard Kusters: Bestaat er een Belgisch Compromis? Waarin verschilt het van bvb. het Nederlandse poldermodel? Na een kort historisch overzicht kan er gediscussieerd worden over de voor- en nadelen.

13 tot 16 mei: Benelux-Congres

13 mei: Voordrachten, wandelingen, kennismaking

14 mei: Talenfestival in 't Werkhuys met aansluitend volksbal

15 mei: Fietstocht naar Saeftinghe

16 mei: Voordrachten en Jubileum Movado sen Nomo

Voor meer info, zie www.esperanto.be/kongreso

21 mei: Lode Van de Velde: Taalquiz in groepjes: test je kennis en leer meer over talen. De quiz bevat makkelijke en moeilijkere vragen, geluidsfragmenten en beeldmateriaal.

28 mei: Kevin De Laet: Hoe een taal propageren? Essentieel voor een taal zijn (nieuwe) sprekers, zeker voor een taal zonder officieel statuut zoals het Esperanto. Kunnen we iets leren van de 'minderheidstalen' in onze regio?

04 juni: André Staes:Nieuwe profeten: Om te weten welke kansen het Esperanto heeft, moeten we weten in wat voor een wereld we gaan leven.

11 juni: Vladka Chvatalova, Tsjechie/België :"In 2009 en 2010 bezocht ik esperantisten in Benin en Togo. Naast een beetje toerisme, werkte ik mee aan een project in Benin om de levensomstandigheden van kinderen in een weeshuis te verbeteren.

18 juni: Paul Peeraerts: Monato: het enige tijdschrift in het Esperanto dat in 7 versies verschijnt, die alle (bijna) automatisch gegenereerd worden uit één basisbestand. Paul legt het hoe en waarom uit.

25 juni: Jozef Reinvart, adjunct-chef van de Slovaakse missie in de Slovaakse ambassade voor Belgie en Luxemburg, bestuurslid Europese Esperanto Unie: Taalpolitieke problemen tussen Slovakije en Hongarije.

fatboyke (Luc)

Antwerpen

BRUSSEL – Esperantista Brusela Grupo

http://users.belgacom.net/EBG

Opgelet: nieuwe vergaderplaats: gebouw Van Maerlant, op de hoek van de gelijknamige straat en de Belliard-straat, tegenover het Leopoldpark, dicht bij metrostation Maelbeek. Aangezien dit gebouw tot de Europese Instellingen behoort, is er een vrij strenge controle. Bezoekers gelieven zich op voorhand aan te melden.

Info: Hélène Falk, Eikenlaan 7, 1640 Sint-Genesius-Rode, tel.: 02 358 42 14, helene.falk#skynet.be

GENT – La Progreso

http://www.esperanto.be/gent

26 mei: Boekenavond: wie een interessant boek las en er met de cursisten over wil praten, is steeds welkom.

5 juni: Jaarlijkse zoektocht door Gent. Meer info volgt.

LEUVEN - Esperanto 3000

http://www.esperanto.be/esperanto3000

Zoals steeds gaan al onze activiteiten door in het Cultureel Centrum, Brusselsestraat 63, Leuven.

Info: Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320, Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12.
rogergoris#versateladsl.be

12 mei: Voordracht in het Esperanto + Algemene ledenvergadering

9 juni: Voordracht in het Esperanto en mogelijkheid tot vragen te stellen.

BRUGGE

Hou onze webstek www.esperanto-brugge.weebly.com in het oog voor de komende activiteiten of vraag meer informatie via:
heidi.goes#gmail.com.

KALMTHOUT - La Erikejo

http://users.telenet.be/La.Erikejo/Index.htm

20 mei: Denise Parente presenteert taalspelletjes in het Esperanto (droedels)

17 juni: Bezoek aan de Touwslagerij van Kalmthout met demonstratie over het maken van touwen. Vertrek in Heide (Hortensiadreef) om 19.50u

KAPELLE – Esperanto-Grupo "Meza Zelando"

Voor onze avonden, de laatste vrijdag van de maand om 19.30 u., worden we telkens bij een ander clublid te gast ontvangen. Inlichtingen over programma en plaats van samenkomst bij Sally en Dies Krombeen, tel.: (0113) 34 15 63 of Rie en Kees Dentz, tel.: (0118) 61 48 34.

OOSTENDE - La Konko

Alle activiteiten gaan door in de Vercamers-school, Northlaan 14 te Oostende.

Meer info : Marc Cuffez, voorzitter via 0486 362435 of marc.cuffez#telenet.be; Flory Witdoeckt, ondervoorzitter via 059 702914 of flory2#witdoeckt.be

Maandag 17 mei: voordracht "Benin en Togo" door Yola Steyaert, begin om stipt **17 uur**!!

Woensdag 9 juni: viering einde werkjaar met zangstonde : om 19u in Restaurant New Panaché, Alfons Pieterslaan

Zondag 23 mei 10u-18u: Aktiviteiten in het kader van "*Oostende Cultuurstad Vlaanderen 2010*" :

a) Deelname aan de Cultuurmarkt Westerkwartier en het Belle-Epoquefeest. (L. Zamenhof werd onderweg naar het Eerste Wereldcongres in Boulogne-Sur-Mer in 1905 ontvangen door de burgemeester van Oostende, waar hij ook een ontmoeting had met James Ensor en Koning Leopold II.) Plaats: Hippodroomwijk/ Westerkwartier aan de Koninginnelaan en Hippodroom
b) Zaterdag 3 juli vanaf 12u op het Sint-Petrus en –Paulusplein: De Oostendse Bierjutters vieren hun 15-jarig jubileum met een bierjutterij, waar 40 tot 50 artisanale bieren kunnen geproefd worden. Ook een tiental streekbrouwerijen zullen aanwezig zijn.
La Konko zorgt voor de muzikale noot en brengt liedjes van de Oostendse zangeres Lucy Loes in het Oostends en Esperanto.

TIENEN – La Hirundo

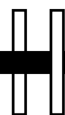
http://home.tiscali.be/lahirundo/

Info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen.
Tel en fax: 016 / 81 52 46,
e-post: bert.boon#skynet.be

kaspaar

Oostende

Contactadressen in Vlaanderen

ANTWERPEN *Esperanto-Antwerpen*, p/a Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00, E-post: esperanto-antwerpen#esperanto.be
BRUGGE *Paco kaj justeco*, Heidi Goes, Assebroeklaan 2, 8310 Brugge, tel. (0)50 675178 , heidi.goes#gmail.com
BRUSSEL H. Falk, Eikenlaan 7, 1640 St.-Genesius-Rode, tel. 02 358 42 14, E-post: helene.falk#skynet.be
GENT *La Progreso* Katja Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77, E-post: gent#esperanto.be
KALMTHOUT *La Erikejo*, Mireille Smet-Storms op 03 666 83 19 of via mireillestorms#hotmail.com
KORTRIJK *La Konkordo* P. Glorieux, Werkenstraat 56, 8610 Werken, tel.: 051 56 90 30. E-post: piet.glorieux#gmail.com
- Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96.
LEUVEN *Esperanto 3000* Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320 Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12. E-post: rogergoris#base.be.
LIMBURG *Limburgse Esperantovereniging* H. Schutters, Panhovenstraat 10, 3930 Peer, tel.: 011 63 55 92. E-post: henri.schutters#skynet.be.
LONDERZEEL Frederik Van den Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65. E-post: comite.jean.pain#skynet.be.
OOSTENDE *La Konko* Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65 (gsm)
ROESELARE / TIELT zie KORTRIJK
TIENEN *La Hirundo* B. Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen, tel.: 016 81 52 46, e-post: bert.boon#skynet.be.
TURNHOUT Daniel Van Herpe, Koningin Fabiolalaan 2, 2360 Oud-Turnhout, tel.+fax: 014 45 13 29. E-post: dan.vanherpe#telenet.be.

Contactadressen in Nederland

ALKMAAR Afdeling Alkmaar. Bert Klijn, Klipper 119, 1721 GW Broek op Langedijk, Tel 0226-314183, E-post: esperanto.alkmaar#gmail.com
ALMELO G.C.A.M. Dercks, Molenstraat 20, 7607 AL Almelo. Tel. 0546 819403.
APELDOORN: Mevr. A. Schouten, Dintel 20, 733 MC Apeldoorn. Tel. 055 5332923.
BEVERWIJK *Stelrondo* R. Moerbeek, Zwaansmeerstraat 48, NL-1946 AE Beverwijk, tel.: (0251) 23 10 79.
DEN HAAG *Internationaal Esperanto-Instituut (IEI)* Riouwstraat 172, NL-2585 HW Den Haag, tel.: (070) 355 66 77.
DEN HELDER *Contact:* Kruiszwin 1205, NL-1780 LE Den Helder.
DEVENTER zie ALMELO.
EINDHOVEN R. Bossong, Floraplein 23, NL-5644 JS Eindhoven, tel.: (040) 211 41 62.
ENSCHEDE Corrie Kwantes, Marnixstraat 57, 2023 RB Haarlem, Tel 023-5276561.
GRONINGEN *Esperantocentrum*, T.W.S. Mansholtstraat 25, NL-9728 MC Groningen, tel.: (050) 527 45 72.
HAARLEM-HEEMSTEDE *Komprenado faras pacon* C. Duivenvoorden-Kors, Kamerlingh Onnesstraat 40, NL-2014 EM Haarlem, tel.: (023) 524 57 13.
HELMOND Toine Gremmen, Nassaustraat 3, 5707 HL Helmond, tel.: (0492) 54 44 72.
'S HERTOGENBOSCH S. Bosga, Rijzertlaan 46, postbus 2141, 5202 CC 's Hertogenbosch.
LEIDSCHENDAM-VOORBURG: M.H. Erasmus-van Zadelhoff, Laan van Oostenburg 40, NL-2271 AP Voorburg, tel.: (070) 38635 29. E-post: marjet.erasmus#zonnet.nl
ROTTERDAM *Merkurio* P. Schuil, Park Vossendijk 331, 3192 XG Hoogvliet, tel.: (010) 416 14 49.
TANEF/*La Migranto* Aad Demmendaal-o/d Brouw, Boekenrode 11, NL-3085 JA Rotterdam.
TERNEUZEN Zeland-Flandruja Esperanto-Grupo J. den Toonder, Axelsestraat 6, 4537 AJ Terneuzen.
VOORBURG: zie Esperantogroep LEIDSCHENDAM-VOORBURG
ZAANDAM J.K. Hammer Taxusstraat 7, 1505 AA Zaandam Tel 075-6166931. E-post: ko.hammer#planet.nl
ZEELAND S.P. Smits, Lange Noordweg 3, 4453 RC 's-Heerenhoek, Tel 0113-351456. E-post: spsmits#hotmail.com
ZEEUWS-VLAANDEREN: Det Koning, van Speykstraat 19, 4535 BN Terneuzen, tel.: 0115 – 694 670, E-post: det#digitalplaygrounds.com

Andere nuttige adressen

Vlaamse Esperantobond / Flandra EsperantoLigo Frankrijklei, 140, B-2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00, Fax.: 03 233 54 33. Epost: info#fel.esperanto.be. Internet: www.esperanto.be
Vlaamse Esperanto Jongeren Vereniging / Flandra Esperanto Junulara Asocio p/a Frankrijklei 140, B2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00 Epost: fleja#esperanto.be.
ILEI-Belgio: Iwona Kocieba, Graaf de Fienneslaan 54, BE-2650 Edegem, iwona.kocieba#telenet.be
Esperanto Scoutsvereniging/Skolta EsperantoLigo (SEL) Stein Hautekees, St Gillisplein,17 B-3300 Kumtich- Tienen, stein.hautekees#advalvas.be Zie ook: www.lahirundo.yucom.be
Association pour l'Esperanto, p/a Marcel Delforge, rue des Glacières 16, B6001 Charleroi (Marcinelle). Tel.: + fax: 071 43 14 13. Epost: mardelforge#brutele.be.
Belga Esperanto Fervojista Asocio (Spoorwegesperantisten), Lucien De Sutter, Frère Orbanstraat 210, 8400 Oostende. Tel:059 50 18 25.
Esperanto Nederland, Tulpstraat 110, 2841 AE Moordrecht (Nederland), Tel.: 0182-374058, E-post: sekretario#esperanto-nederland.nl.
Hoofdkantoor van de Esperanto WereldVereniging/Centra Oficejo de UEA Nieuwe Binnenweg 176, NL3015 BJ Rotterdam, tel.: 00 31 10 436 10 44. Epost: uea#inter.nl.net.

Bestuursleden van FEL

Voorzitter:	Lode Van de Velde, Hof Van Tichelen 20/3, 2020 Antwerpen, 03/899.08.73, lodchjo#yahoo.com
Ondervoorz.:	Flory Witdoeckt, Wapenplein 17 - 8, 8400 Oostende, 059/70.29.14, flory2#witdoeckt.be
Penningm.:	Bart Demeyere, Albert Dyserynckstraat 28, 8200 Brugge bart.demeyere#esperanto.be
Secretaris:	Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65, marc.cuffez#telenet.be
Bestuurslid:	Walter van den Kieboom, Wapenplein 17 - 8,, 8400 Oostende, 059/70.29.14
Bestuurslid:	Helena Van der Steen, Turnhoutsebaan 459, 2140 Borgerhout, h.vdsteen#scarlet.be
Bestuurslid:	Yves Nevelsteen, Maaltebruggestraat 165a, 9000 Gent. Tel. 09/3307156, yves#ikso.net

ISSN-0772-540 X Afgiftekantoor Antwerpen X
Tweemaandelijks tijdschrift

Aventuro en mondo de ŝajnigado

Jean Codjo

Jean Codjo (naskiĝinta en fora Benina vilaĝo, sed nun instruanta en Kanado), ne estas novulo en la verkista firmamento. Liaj "Dialogo inter surduloj" kaj "La paŝo senelirejen" estis forte aprezataj de la publiko. Nun aperis lia tria novelo: "Aventuro en mondo de ŝajnigado" pri la spertoj de Afrika intelektulo en la blanka mondo. Li spertis, ke diplomo havas varian pezon kaj gravecon: laŭ lando kie oni ĝin klopodas valorigi, laŭ la lando kie oni ĝin akiris, laŭ la vizaĝo aŭ koloro de la diplomito. Li ankaŭ rapide malkovras, ke ne absolute ĉiuj blankuloj estas riĉaj kaj ke ili ne ĉiuj adoras la saman Dion.

Iusence la nova novelo rolas kiel ŝlosilo al la antaŭuloj. Ne nur la konstatoj estas priskribitaj, sed ankaŭ la evoluon de la observanto!

Flandra Esperanto-Ligo, Frankrijklei 140,
B-2000 Antwerpen, Belgio.
Rete: www.retbutiko.net - rebutiko@fel.esperanto.be